

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	04.03.2015
	Bystyret	26.03.2015

Veterinærvaktordning i Bodø kommune

Forslag til innstilling

1. Bodø kommune inngår senest 1.april 2015 nye avtaler med veterinærer for deltagelse i den kliniske veterinærvakten i Bodø. Avtalene skal omfattes av lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Avtalene skal være basert på lov av 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven) med senere endringer samt gjeldene avtaler mellom KS og DNV.
2. Nye avtaler med veterinærene inngås med varighet ut 2015 og med opsjon for 2016.
3. Bodø kommune gir deltagere i den kliniske veterinærvakten et tilskudd for drift av vakten med inntil kr. 750.000,- for 2015, i tillegg til godtgjøring som er fastsatt av KS. Premisser for tilskuddet avklares i egen avtale.
4. Økt kostnad finansieres ifm tertialrapport1/2015.
5. Rådmannen jobber videre med en fremtidsrettet løsning for årene etter 2016.

Bakgrunn

Ansvar for veterinærvaktordning ble i 2008 overført til kommunene. Kommunenes Sentralforbund (KS) og Den norske Veterinærforening (DNV) fremforhandlet forut for dette en avtale som avløste den gjeldene statlige ordningen for veterinærvakt. 1.juli 2012 skjedde det en endring i organiseringen. Siden den gang har ikke lenger KS en avtale om klinisk veterinærvakt med DNV. Bakgrunnen var at KS avdekket at den tidligere ordningen med at kommunene inngikk samarbeidsavtaler med hver enkelt veterinær er et brudd på konkurranseloven og EØS-konkurransereglene. Etter denne tid har ordningen vært administrert av KS i samråd og etter drøftinger med DNV.

Hovedpunktene i den nye ordninga fra 2012:

- Kommunene har fortsatt ansvar for veterinærvakt
- KS forvalter veterinærvaktordningen som en sentral ordning inntil videre
- Ordningen, herunder godtgjøringer, videreføres i hovedsak som den er og som KS` anbefaling
- Det anbefales at veterinærer som var tilsluttet ordningen fortsetter i den
- Kommunen må tilslutte seg ordningen
- Staten gir kommunene kompensasjon for å ivareta ordningen. I 2015 får Bodø kr 765.740,-

Ifølge lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 3a. har kommunen et ansvar for at det etableres en klinisk veterinæravakt utenom ordinær arbeidstid og å sørge for tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell. Dette ansvaret er uavhengig av det statlige tilskuddet til kommunale veterinærtjenester. Det betyr at dersom det statlige tilskuddet ikke er tilstrekkelig for at det kan bli etablert en veterinæravaktordning i Bodø, har kommunen fortsatt et lovpålagt ansvar for å sørge for at en veterinæravakt blir etablert.

Tidligere avtale i Bodø kommune

Tidligere avtaler med veterinærer og vaktordning fungerte tilfredsstillende frem til sommeren 2014. Det var tilsammen 7 veterinærer i vaktordninga for Bodø. Stor arbeidsbelastning, langtids-sykemeldinger blant deltakerne og dårlige økonomiske rammevilkår har gitt en generell misnøye med ordningen. Veterinærene valgte å si opp avtalen med kommunen. Kommunen gjennomførte høsten 2014 to anbudskonkurranser for ny veterinæravaktordning. Begge konkurransene var mislykket – ingen leverte tilbud. Det ble like før jul inngått en ny avtale med veterinærene i Bodø. Denne løper frem til 1.april i år. Etter denne dato har kommunen ingen veterinæravaktordning. Veterinærene som inngår i den midlertidige avtalen har gitt tydelig tilbakemelding at det må gjøres både strukturelle og økonomiske endringer før *de* kan medvirke i en ny langsiktig og velfungerende vaktordning.

Samfunnskontoret og Innkjøpskontoret har gjennomført en rekke møter med veterinærene i vaktordninga, veterinærer i andre kommuner, naboveterinærdistrikter, Fylkesmannen i Nordland v/landbruksdirektøren, KS, Landbruksdirektoratet og Mattilsynet. Hensikten har vært å skape felles forståelse for premisser for en ny bærekraftig vaktordning som ivaretar interessene til bruker, veterinærene og kommunen. Veterinærene krever en betydelig økt økonomisk kompensasjon. I arbeidet med å få på plass ny avtale er det sett til hvordan andre kommuner/regioner ivaretar ordningen.

Andre kommuner

Våre nabodistrikt innehar en tverrfaglig kompetanse på både smådyr og stordyr/produksjonsdyr og opplever mindre press og forventninger til vaktordningen. Det har ikke lyktes Bodø å få til ei slik ordning med dagens ressurser. Ut fra dialog med nabodistriktene ønsker de ikke å inngå i en felles regional veterinæravaktordning.

Trondheim kommune administrerer veterinærvakta i to vaktområder. Det er 4 veterinærer som deler vakta i hvert av områdene. Til sammen 8 veterinærer. Det er 1 veterinær på vakt i hvert område, men på natt (22-06) samarbeider Trondheim med Orkdal kommune. Vaktområdene har redusert bemanning fra 3 veterinærer til 2 veterinærer på vakt. Vakttilskuddet til ekstra veterinær i bynære områder ble avvirket fra 01.07.14. I Trondheimsområdet var denne ekstra veterinæren på vakt knytta til smådyrklinikkene. I praksis har nok fremdeles smådyrklinikkene en eller annen form for tilbud om akuttvakt utenfor vanlig åpningstid. Det er ikke merket økt trykk fra smådyr på stordyrvakta. Selv om vakta ikke formelt er delt mellom stordyr og smådyr lenger, så ser det ut til at det fungerer slik likevel. Veterinærvakta har uansett ansvar for å ta de henvendelsene som kommer i vaktperioden. Trondheim vaktistrikt gir ikke ekstra tilskudd til vakt ut over den statlige overføringa.

Veterinærvakten i Stavanger-området:

«Smådyrvakta» i storbyområde *Stavanger* var organisert slik at Sandnes kommune hadde kontrakt med 3 smådyrklinner (Hinna, Sandnes og Tu), som organiserte vaktordningen mellom seg. Brukerne av vaktordningen kom fra hele Rogaland, men med tydelig flertall fra Stavangerområde inkl. hele Jæren. Vaktordningen fungerte veldig bra. Disse tre klinikkene har nå organisert en privat vaktordning som går fra kl. 16.00 til kl. 22.00 på hverdager og fra kl. 08.00 til kl. 22.00 i helgene.

De fleste andre smådyrklippene har ikke egne vaktordninger. Disse henviser til den ordinære vaktordningen. Bortfallet av «smådyrvakta» har ført til et stort press på den ordinære vaktordningen. I noen kommuner har det ført til oppsigelser fra vakt deltakende veterinærer, fordi presset på den ordinære veterinærvakten ble for stort.

For *Bergens* vedkommende ble konsekvensen ved at Staten fjernet tilskuddet til kommuns drift av veterinær vakt til smådyrklippene, at Bergen kommune avvirket avtalen med de ni smådyrklippene som hadde ansvar for smådyrvakten med virkning fra 1. oktober 2014.

Det statlige tilskuddet var på 720.000 kroner per år. Etter omfattende medieoppslag og «krise» i Bergendistriktet rundt smådyrvakta, ble det bestemt at den likevel skulle videreføres i Bergen-området. Støtten på kr. 720.000,- ble videreført som et spleiselag mellom kommunene Bergen, Askøy, Os, Fjell, Sund og Øygarden. I en uttalelse sier byråd Helge Stormoen; «Det er viktig at alle dyreeierne har den nødvendige trygghet som en døgnkontinuerlig veterinær vakt gir. Derfor har vi vært opptatt av å finne en løsning, etter at det statlige tilskuddet til smådyrvakten bortfalt 1. juli».

Tromsø kommune

Tromsø veterinær distrikt omfatter Tromsø og Karlsøy kommune og har enda en veterinær vakt tjeneste etter gammel ordning, dvs at vakta ikke er lagt ut på anbud og konkurranseutsatt. Det inngår 10 veterinærer i dagens ordning som både gjelder produksjonsdyr og smådyr. Det blir ikke automatisk gitt noen ekstra midler fra Tromsø kommune til vaktordninga. Det gis et Statlig stimulerings tilskudd på mellom kr. 200 og 300.000,- som bidrar til utjevning av kostnader til veterinærreiser. Tromsø kommune har i tillegg bidratt til veterinærordninga med midler fra næringsfondet i forbindelse med kjøp av røntgen-utstyr og annet kostbart utstyr til dyre-klippene i byen. Veterinærer fra smådyrklippene deltar i ordninga som enkeltveterinærer. I tillegg til den offentlige vaktordning som omfatter både smådyr og stordyr/produksjonsdyr har Tromsø ei privat vaktordning administrert av smådyrklippene og som bare gjelder for smådyr.

I landbrukskommunen *Balsfjord* er et eget vakt distrikt og har 3 veterinærer i sin vaktordning, og her er de tre veterinærene ansatt med ca 10 % stilling i Balsfjord kommune. Det gis her heller ingen ekstra tilskudd til veterinærene i ordninga.

Vurderinger

Bodø kommune plikter å få på plass en veterinær vaktordning som tilfredsstillende lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell. Ordninga må være tilfredsstillende både for bruker, veterinærer og for kommunen. Da staten i 2008 overførte ansvaret for ordninga til kommunene var det forutsatt at ordninga skulle være fullfinansiert. Slik er det ikke.

Flere kommuner sliter nå med å organisere/etablere ei oppegående og velfungerende veterinær vaktordning. De medisinske kravene og forventningene til veterinærene er blitt større og arbeidsmengden har også økt i forhold til tidligere.

Ordninga er blitt videreført og kommunene er gitt et ansvar, uten at det følger med øremerkede midler som korresponderer med ordningas behov i dag. Det er fra sentralt hold lagt et økonomisk press på kommunene som igjen sliter med å levere ei god vaktordning for dyreeiere i kommunen. Fra DNV ønsker man økt fleksibilitet og bedre økonomiske rammevilkår for veterinærene. Likeledes er det en stor utfordring å få rekruttert veterinærer i distriktene. Den spesielle og prinsipielle særegenheten med veterinær vaktordninga er at den er basert på frivillighet fra veterinærenes side. Det er nok dette som er utslagsgivende når Bodø og andre kommuner sliter med å få inn tilbud på anbudskonkurransen for veterinærvakten. Økonomi og rammevilkår er ikke god nok for at noen av Bodøs veterinærer vil inn i ei ordning som oppfattes som dårlig.

I løpet av 2015 skal den kliniske vaktordninga evalueres sentralt, både fra KS og Landbruksdirektoratet. Denne evalueringa vil trolig gi en endring i struktur og tilstrekkelige øremerka midler fra staten, slik at man kan få en tilnærmedesvis lik ordning for alle kommuner, og der de opprinnelige forutsetningene for kommunal overtakelse av denne ordninga blir tilbakeført. Rådmannen ser også at den kommende kommuneformen vil gi endret struktur og innhold i veterinærvakten landet rundt.

Forslag til løsning

Rådmannen ser behov for en løsning i to faser. Dette begrunnes med at hele ordningen i løpet av 2015/2016 skal evalueres av KS og Landbruksdepartementet. I tillegg er det all grunn til å tro at pågående prosesser om kommunesammenslåing vil påvirke/endre fremtidens veterinærvaktordning.

Fase 1:

Denne fase betraktes som en temporær løsning og er i utgangspunkt *ikke* en foretrukket løsning. Kommunen er dog avhengig å få på plass ei snarlig ordning. Det statlige tilskuddet er ikke tilstrekkelig for å etablere en velfungerende vakt. Dette innebærer at kommunen må bidra, og gi et tilskudd for i det hele tatt å kunne etablere ei vaktordning i tråd med det lovpålagte ansvar vi har. En midlertidig løsning vil gi oss et handlingsrom til å avvente KS og Landbruksdepartementets evaluering, samt ivareta utvikling i ny kommunestruktur. Vi vil også få et handlingsrom for å jobbe med *fase 2*. Ordningen vil medføre en økt årlig kostnad på inntil kr 750.000,-. Kommunen inngår avtale med veterinærer om veterinærvakt ut år 2015 og med opsjon for 2016. Veterinærene i Bodø har signalisert at de imøteser en slik ordning.

I bystyrets budsjettvedtak er det ikke tatt høyde for en økt kostnad. De økonomiske konsekvenser med ny vaktordning må innarbeides i budsjett ved behandling av tertialrapport 1/2015. Likeså må budsjett for 2016 ivareta en eventuell opsjon/forlengelse av avtale.

Fase 2

For neste fase, dvs for perioden etter 2015/2016, vil rådmannen å se på en langsiktig bærekraftig løsning på vaktordningen. Det er mange forhold som taler for at kommunene etter 2015/2016 vil se endringer i den sentrale organiseringen, både i forhold til kommende evaluering, finansiering og endret kommunestruktur. Gjennom KS og eget arbeid må vi også påvirke sentrale myndigheter til å oppfylle vilkårene fra 2008. Da het det at ordningen ble overført til kommunene uten at dette skulle medføre økonomiske konsekvenser for dem.

Konklusjon og anbefaling

For å ivareta oppgaven med veterinærvakt i Bodø anbefaler rådmannen at bystyret velger følgende strategi for å organisere en lovpålagt veterinærvakt.

1. Bodø kommune inngår senest 1.april 2015 nye avtaler med veterinærer for deltagelse i den kliniske veterinærvakten i Bodø. Avtalene skal omfattes av lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Avtalene skal være basert på lov av 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (dyrehelsepersonelloven) med senere endringer samt gjeldene avtaler mellom KS og DNV.
2. Ny avtaler med veterinærene inngås med varighet ut 2015 og med opsjon for 2016.
3. Bodø kommune gir deltagere i den kliniske veterinærvakten et tilskudd for drift av vaken med inntil kr. 750.000,- for 2015 i tillegg til godtgjøring som er fastsatt av KS. Premisser for tilskuddet avklares i egen avtale.
4. Økt kostnad finansieres ifm tertialrapport1/2015.

5. Rådmannen jobber videre med en fremtidsrettet løsning for årene etter 2016.

Rolf Kåre Jensen
Rådmann

Grete Kristoffersen
Utviklingsjef

Saksbehandler: Knut Valberg

Trykte vedlegg:

<skal fylles ut>

Utrykte vedlegg:

◇<Vennligst ikke slett noe etter denne linjen>